

brandnetelachtigen zal ze wel brandharen hebben. Een gezelschap van de N.I.N.H.V., dat gedeeltelijk glijdend de rotsen afdaalde, liep hier eens en bloc te krabben. Men beweerde, dat het van de afgevallen *Laportea*-bladeren kwam, doch ik verdenk er meer de haren van de volop aanwezige *Mucuna*-peulen van, die zeer goed tegen uitdrogen kunnen en overal heen waaien.

Een zwaar bebladerde, groote boom is *Pisonia excelsa*, beroemd om de kleverige vruchten, die wel eens vogels den dood bezorgen zouden. Onder en in de boomen zag ik de vruchten dikwijls in groote, verwarde, kleverige klonten, doch ik zag ze nooit vogels verstrikken.

Onze conclusie is: De kalkflora is interessant, doch niet apart. Uit regenwoud en savanne is bijeengegaard wat geschikt is voor het kalkgebied. Dat de regenwoudplanten van ons gebied restanten zijn van een rijkere flora, blijkt duidelijk op de rotsen in het zuidelijk deel van de kalkformatie (G. Goeha e. d.), waar de bevolking dun en de ontbossing nog niet zoo ernstig is. Hier is nog een dicht bosch, dat veel op een regenwoud lijkt. De meeste van Padalarang beschreven planten zijn er echter reeds te vinden.

Bandoeng.

L. VAN DER PIJL.

KORTE MEDEDEELINGEN

Patjets. — De heer H. WITKAMP schreef in afl. 2 van jaargang XXII van De Tropische Natuur (Februari 1933) een interessant artikel over patjets. Ook ik heb, meer dan me lief was, zoowel op Borneo als Sumatra deze onprettige dieren aan den lijve leeren kennen.

Wat het springen van patjets betreft, kan ik verzekeren, dat zij dit inderdaad kunnen. Dit doen bij mijn weten alleen de dieren, die op een plant zijn geklommen en op een blad hun kans afwachten. Vele malen heb ik ze tot springen gebracht. Zag ik ergens een patjet op een blad staan zwaaien, dan bracht ik mijn hand dicht daarbij. De patjet kwam dan tot den rand van het blad, maar kon mijn hand niet bereiken. Hij bleef dan na eenige vergeefsche pogingen stil staan en nam allengs den vorm aan van een vraagteken, de kop naar de hand gericht. Men kan dan zien, dat het dier al zijn spieren spant en op eens is de sprong geschied; zoover ik zag echter nooit verder dan ongeveer vijf centimeter. Mogelijk is het alleen de bedoeling zoo gauw mogelijk op den grond te komen, zoodra hij merkt zijn slachtoffer niet te kunnen bereiken, want nauwelijks daar aangeland, haast hij zich in de richting, vanwaar hij de hem zoo welkome geur waarneemt.

Om te verhoeden, dat patjets in de schoenen dringen, smeerde ik mijn kousen vóór het aantrekken der schoenen flink in met zeep, liefst met sunlight zeep. Door het nat worden lost de erop gesmeerde zeep iets op en gaat deze schuimen; het zeepsop doortrekt dan kousen en schoenen. En van zeepsop is een patjet schuw.

Als middel tegen bloeding gebruikte ik liefst versche houtasch, zoo uit het vuur. Legt men dit bij herhaling dik op het wondje, dan houdt gewoonlijk de nabloeding spoedig op en volgt genezing. Vergat ik dit, dan werd ik vaak nog weken lang door een slecht genezend en jeukerig zweertje aan het bloeddorstig beestje herinnerd.

E. R. VAN MAARSEVEEN.

Prikken ook de Indische klauwieren hun prooi op? — In mijn „Dierkunde voor Indische Middelbare Scholen” schreef ik over de klauwieren: „Zij vangen grootere insecten, kikkertjes, hagedisjes, enz., die ze aan een doornstruik of aan prikkeldraad opprikken, zoo een soort voorraadkamer aanleggend. Men lette er eens op, of de bēntet dit misschien ook wel eens doet.”

Stellige waarnemingen hieromtrent vond ik nl. niet vermeld. Onze medewerker SPENNEMANN schrijft mij nu hieromtrent: „In mijn dagboeken vind ik de volgende aantekening: „Semarang, Juli

1917: In den tuin van mijn vriend KROEMER in de Palmenlaan vond ik op een Agave door den bëntet opgespietst: op 30 Juni een jonge djalak en op 3 Juli een kop van een rijstvogeltje”.

„Ook herinner ik mij, dat ik in de jaren 1905 — '07 te Semarang eens een doornigen heester vond, waarop dieren — ik meen insecten en reptielen — vastgeprikt zaten. Ik weet nog, dat ik terstond den bëntet voor den dader gehouden heb, maar wijdde er toentertijd geen verdere aandacht aan.

„Ook heb ik in de jaren 1910 — 1913 op de theeplantage Pasir Datar en later ook elders zelf uit het nest opgekweekte bëntets in een kooi gehouden. Ze worden heel tam en zijn, als men ze het geschikte voer kan geven (veenmollen, sprinkhanen, kikkertjes, jonge en oude musschen, jonge, nog kale ratten, of, als dat niet bij de hand is, zacht kippenvleesch of hart van koe of karbouw, vermengd met veertjes of beender- of garnalenmeel), aller-aardigste kamergenooten. Mijn klauwier, dien ik het langste hield, nam, wanneer hij een stuk vleesch of een krekkel kreeg en hij was reeds verzadigd, het voer wel aan, maar bevestigde het ergens in de kooi, klemde het b.v. tusschen de tralies.

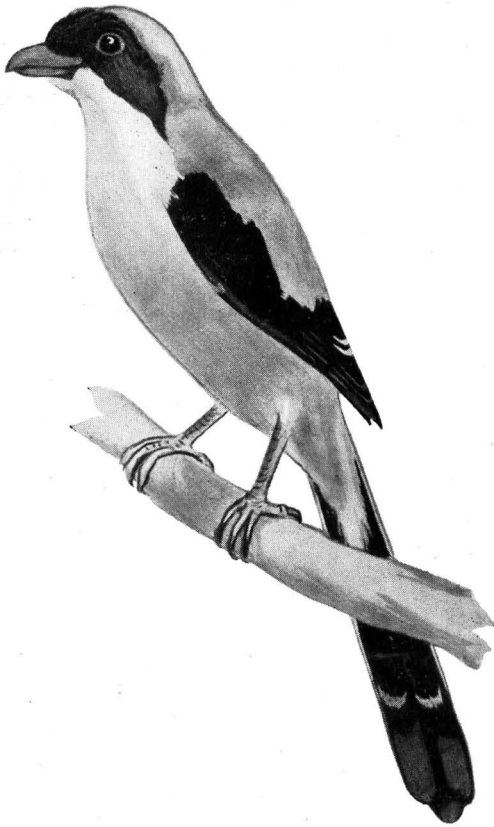
„Later pas, als hij honger had, gebruikte hij deze reserves (ook BREHM en HARTERT vermelden dit „Einklemmen” van prooi in gaffeltakken en stamgroeven door *Lanius excubitor*).

„Ik vermoed, dat dit hamsterinstinct der klauwieren bij tropische soorten minder ontwikkeld is dan bij haar noordelijke familieleden, daar het niet zoo te pas komt: kleinere legsels, haast altijd gelegenheid voer te halen, minder donkere, regenachtige dagen enz., en dat slechts bij enkele individuen dit instinct nu en dan doorbreekt. Anders zou men toch vaker door klauwieren opgeprikt dieren moeten zien.

„BERNSTEIN (Jahrb. für Ornith, 1859, p. 275) heeft nooit gezien, dat de bëntet zijn prooi opprikte, hij heeft echter ook nooit een bëntet het gezang van andere vogels hooren imiteeren. Wat dit laatste betreft, staan in mijn dagboeken vele waarnemingen opgeteekend. Bij Soekaboemi hoorde ik den bëntet op bijna bedriegelijke wijze den roep van den Piet-van-Vliet nabootsen, een anderen, bij Poedjon, den triller van *Dicrurus leucophaeus*, nog een anderen eenige strofen van den lijster, *Copsychus amoenus*. Nog verschillende andere vogels, o. a. *Megalurus palustris*, *Cisticola exilis* en *Surniculus lugubris*, hoorde ik door den bëntet imiteeren.”

Wellicht geven bovenstaande waarnemingen van den heer SPENNEMANN ook andere lezers aanleiding, hun bevindingen eens mee te deelen.

H. C. D.

Klauwier, bentet *Lanius schach bentet*.

Ter overname gevraagd

Vakblad voor Biologen, jrg. I.

Aanbiedingen aan Dr VAN STEENIS, Pledang 19, Buitenzorg.

Mededeelingen uit 's Lands Plantentuin, Nos. 6, 7, 10, 13 en 39.

Bulletin de l'Institut botanique de Buitenzorg, No. 1.

Bulletin du Département d'Agriculture aux Indes Néerlandaises, Nos. 23 en 37.

De Tropische Natuur I, II, III, IV en V; en VI, afl. 3 en 6

J. J. SMITH, Die Orchideen von Java, Atlas, Afl. I.

Aanbiedingen met prijsopgave aan Dr D. F. VAN SLOOTEN, Herbarium, Buitenzorg.